

UZASADNIENIE

Polityka rodzinna to jeden z najważniejszych obszarów działania Rządu. Docenienie i podkreślenie roli rodziny i obywateli, zapewnienie poczucia bezpieczeństwa i dobrobytu znajdują się w centrum jego działań. Rząd od samego początku stał na stanowisku, że obowiązkiem państwa jest wsparcie rodzin i obywateli. Dostarczanie środków utrzymania osobom, które nie są w stanie samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb, a w szczególności dzieciom, jest w pierwszej kolejności obowiązkiem członków ich rodziny. Konstytucyjna zasada pomocniczości nakłada na państwo obowiązek wspierania tych osób ubogich, które nie są w stanie samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb i nie otrzymują należnego im wsparcia od osób należących do kręgu zobowiązanych wobec nich do alimentacji. Obecnie zachodzi potrzeba dostosowania maksymalnej wysokości świadczenia z funduszu alimentacyjnego do aktualnych potrzeb osób uprawnionych do alimentów.

Projektowana ustawa stanowi realizację zapowiedzi wskazanej w dokumencie Koalicji Obywatelskiej „100 konkretów na pierwsze 100 dni rządów!” będącej częścią umowy koalicyjnej „Koalicji 15 października” dotyczącej podniesienia kwoty świadczeń z funduszu alimentacyjnego z 500 zł do 1000 zł.

Na podstawie przepisów ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2023 r. poz. 1993), przyznawane jest wsparcie materialne, w postaci świadczeń z funduszu alimentacyjnego, dla niektórych osób uprawnionych do alimentów, które ich nie otrzymują z uwagi na bezskuteczność egzekucji prowadzonej przez organy egzekucyjne/komorników sądowych.

Osobie uprawnionej, tj. dziecku uprawnionemu do alimentów od rodzica, świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują do ukończenia przez nią 18. roku życia albo w przypadku gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25. roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności - bezterminowo. Jednym z podstawowych warunków przyznania prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego jest spełnienie kryterium dochodowego, które obecnie wynosi 1209 zł netto na osobę w rodzinie.

W aktualnym stanie prawnym świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł miesięcznie. Ww. maksymalna wysokość świadczeń z funduszu alimentacyjnego jest niezmienna od początku obowiązywania ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, czyli od 2008 r.

Od momentu wprowadzenia świadczeń z funduszu alimentacyjnego znacznie wzrosły koszty utrzymania, w tym także osób uprawnionych do alimentów i co za tym idzie kwoty alimentów na rzecz dzieci od rodziców ustalane przez sądy (dane Ministerstwa Sprawiedliwości).

W związku z potrzebą dostosowania maksymalnej wysokości świadczenia z funduszu alimentacyjnego do obecnych potrzeb osób uprawnionych do alimentów, projekt ustawy o zmianie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów zakłada podwyższenie maksymalnej wysokości świadczeń z funduszu alimentacyjnego o 100%, czyli o 500 zł miesięcznie do kwoty 1000 zł miesięcznie.

Proponowana zmiana jest zgodna z oczekiwaniami wyrażanymi przez rodziny z dziećmi, w tym osoby samotnie wychowujące dzieci, będące w trudnej sytuacji finansowej w związku z nieskuteczną egzekucją zasądzonych od rodzica alimentów.

Proponuje się, aby nowa wysokość świadczeń z funduszu alimentacyjnego miała zastosowanie po raz pierwszy przy ustalaniu prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego na okresy świadczeniowe przypadające po dniu 30 września 2024 r. Jednocześnie, z uwagi na fakt, że zgodnie z art. 20 ust. 3 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów wnioski o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego na nowy okres świadczeniowy są przyjmowane od dnia 1 sierpnia danego roku, a w przypadku wniosków składanych drogą elektroniczną – od dnia 1 lipca danego roku, proponuje się wprowadzenie rozwiązania, zgodnie z którym gmina, która przyznała danej osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego na okres świadczeniowy 2024/2025 jeszcze w oparciu o dotychczasowy stan prawny, mogła z urzędu zmienić decyzję na korzyść strony poprzez odpowiednie podwyższenie kwoty przyznanych świadczeń do wysokości kwoty ustalonych alimentów, nie więcej niż 1000 zł miesięcznie.

Projektowana ustawa wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, a nowe regulacje będą miały zastosowanie do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, do których prawo przysługiwać będzie od dnia 1 października 2024 r.

W ocenie projektodawcy przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

W ocenie projektodawcy regulacje zawarte w projekcie nie stanowią przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.), w związku z tym nie podlega on notyfikacji. Ponadto projekt nie podlega

notyfikacji usługowej.

Projekt nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, zgodnie z § 27 ust. 4 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. - Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348).

Projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248).

Rozwiązania zaproponowane w projekcie nie stwarzają zagrożeń korupcyjnych.